

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 101

číslo: 31

1. srpna 2021

Cena: 10 Kč

Ekologické motivy

v Liturgii podle Karla Farského

Ekologickými motivy jsou míněny některé modlitební formulace v Liturgii podle Karla Farského, které se vztahují k vesmíru, zemi a přírodě jako Božím stvoření, k životu člověka v prostředí přírody a obživě, kterou poskytuje. Tyto důrazy jsou zřejmé jak v počáteční verzi Farského liturgie, tak i v dalších jejích úpravách a vydáních. Právě tento rozměr naší křesťanské víry, vztahující se k přírodě a životnímu prostředí, získává v současnosti svoji novou naléhavou aktuálnost.

Jednou z liturgických modliteb, kde se výslovně vyskytuje vztahnost člověka k přírodnímu prostředí, je modlitba společného doznání hříchu a vin. Zde zaznívá výpověď: „s tebou máme spolupracovat na tvém díle, Tvůrce všemocný... my však rušíme zdar tvého tvoření...“ Bůh je v této modlitbě osloven jako „Tvůrce všemocný“.

V jiné modlitbě ve Farského Liturgii z roku 1924 je užitá formulace: „...sám tvůřím zákonem své vůle vesmír vytváříš...“ Bůh jako Tvůrce

všeho dal svůj řád vesmíru, v němž žijeme, i přírodě, s níž jsme spjati a jejíž jsme součástí. Člověk či lidstvo má žít v souladu s tímto Božím řádem života, ale my jej svým sobeckým a ziskuchtivým počínáním narušujeme a přírodu pustošíme. Člověk není středem světa, ale je odpovědný Bohu, svému Stvořiteli. Na pozadí této modlitby je dávná starověká náboženská představa o narušení řádu kosmu, upadajícího tak do chaosu,

Pokračování na str. 3

Proč už nemáš takovou lásku?

Z diskusí, do nichž se zapojují v církevním prostředí, si odnáším dojem, že od patriarchy se očekává strategie či program nejen pro přežití církve ve složitých podmínkách dnešní doby, ale též pro její budoucí rozvoj. Jako by patriarcha měl být kouzelník, který nikoli z klobouku, ale z kněžského biretu levou rukou sype miliony korun na opravy kostelů a na platy duchovních, a pravou rukou hrne do opravených sborů davy nově získaných věřících. Kouzelníci však „došli“.

Nikdo nemá univerzální recept na problémy církve ani společnosti. Naše ruce jsou prázdné. Ale jenom prázdné ruce můžeme sepnout k modlitbě a nabídnout Bohu, aby je podle své vůle naplnil vším, co potřebujeme. K tomu však nestačí jedny ruce, ani ty patriarchy, protože ty nejsou lepší než jiné. Je zapotřebí spojených rukou nás všech! Společně vytvoříme zlatý řetěz, v němž má každý článek svoje nezastupitelné místo!

Nedávno mi řekl nejstarší sokolovský farník, že Duch svatý je přítomen ve všech lidech a naplňuje všechno, tedy i nás! Jestliže Duch svatý v nás probouzí touhu po obnově, otevírá se nám budoucnost. Ukažme Bohu, že souhlasíme s proměnou, jež se už nyní mnoha způsoby projevuje v životě naší církve!

Církev nemá a nemůže mít jiný program než Kristovo evangelium, a nemá ani nemůže mít jinou strategii než z evangelia žít a radovat se z něj. Ale jak na to?

Jistý program se přece jenom nabízí. T. G. Masaryk razil heslo „Tábor je náš program“. Dovolím si posunout vyznění Masarykova výroku jiným směrem než k Táboru husitskému. Na biblické hoře jménem Tábor byl Ježíš proměněn před zraky udivených učedníků. Vyjevila se jim Ježíšova totožnost Božího Syna a Spasitele světa. Vlastně se neproměnil Ježíš, nýbrž pohled učedníků na Ježíše i na vše ostatní. Po sestoupení z Hory Proměnění vidí svět jinými očima. Cesta, po které jdou, je pořád úzká (a proto je na ní člověku občas úzko) a někdy až neschůdná, ale oni ji přijímají takovou, jaká je – a nevybírají si, neboť poznali, že ať Cesta přinese cokoli, mohou jí důvěřovat a milovat ji. Ve starokřesťanském spisu Didaché (Učení dvanácti apoštolů) čteme: „Co se ti přihodí, budeš přijímat jako dobré, ve vědomí, že nic se neděje bez Boha.“

Patriarcha by měl usilovat o dialog uvnitř církve, o vytváření prostoru k osobnějšímu a méně formálnímu setkávání, k naslouchání a porozumění. Povzbuzovat k apoštolské důvěře a křesťanské lásce k cestě, kterou jsme si nezvolili my, ale která si zvolila nás. Věřím, že znamení času ukazují k proměně a volají nás, abychom se zázraku proměny otevřeli. Jsme na cestě dolů z Hory Proměnění. Spočívá na nás Ježíšův proměňující pohled.

Jsme svobodní, protože teď už víme, že jsme milováni. Bůh na nás hledí s láskou – a láska je silnější než strach, silnější než smrt – osvobozuje a uzdravuje. Jsme osvobození a uzdravováni láskou, abychom se už nebáli dívat se na svět – i na roli církve v něm – novými „křesťanskými“ očima. V tomto smyslu si přeji, ať je Tábor naším programem!

Často slyším názory, kde je a kde není cesta, po které by se naše církev měla ubírat. Vážně chceme diktovat cestě, jaká smí být? Na to nemáme právo! „Mé úmysly nejsou úmysly vaše a vaše cesty nejsou cesty moje, je výrok Hospodinův.“ Nejsme zde od toho, abychom si cestu zarovnávali, aby odpovídala našim představám a plánům, ale abychom se jí dali k dispozici, zapřeli sami sebe, nesli svůj kříž, následovali Krista a nechali se vést Duchem svatým. Ten vane, kam chce, a povede si nás, kam chce. V tento čas ke mně naléhavě promlouvají slova z knihy Janova Zjevení: „Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím.“ Jak jsme na tom s ušima? Slyšíme Ducha svatého, který nás podle evangelia uvádí do poznání veškeré pravdy?

Jedna věta z Janova Zjevení je bolestně aktuální: „Mám proti tobě, že už nemáš takovou lásku jako na počátku.“ Hodně se mluví o nutnosti návratu ke kořenům, k počátkům, ze kterých žijeme a na nichž stavíme. Pro nás v Církvě československé husitské z toho vyplývá, že se musíme obrátit – a vrátit ke Kristově lásce, nově si zamilovat Krista jako svou první lásku, která oživí, co umírá, a znovu vybuduje, co chátrá a hrozí zřícením. Pokud nechceme skončit jako do sebe zahleděný spolek s křesťanskou fasádou, pod níž se donekonečna řeší peníze a majetek, musíme se odvážně a riskantně spustit na trojpramenném provázku víry, naděje a lásky do hlubiny Kristova srdce – a to nikoli ve vzletných projevech a proklamacích, jako je i tato moje, nýbrž ve vzájemných vztazích, ve společenství, v němž se otevřeme vůči Jinému, necháme se obdarovat jeho jinakostí a nabídneme mu darem tu svou!

Jeden z významných současných filosofů upozorňuje, že dnešní „člověk zůstává vůči sobě stále stejným“

Pokračování na str. 3

Učinil člověka, aby dělal zemi (Gn 3,23)

Plzeňská diecéze pořádá od roku 2012 každoročně letní setkání rodin s dětmi, které proběhlo i v loňském „kovidovém“ roce. Také letos se do penzionu Husita v Železném Rudě ve dvou bázích sjelo přes 40 dětí z celé diecéze, aby v pěkně opraveném rekreačním středisku strávily část prázdnin sdílením her a výletů po krásách Šumavy. První běh vedla ses. farářka Zuzana Kalenská z Mariánských Lázní, druhý běh br. farář Tomáš Procházka z Klatov. Všichni účastníci, pochopitelně testovaní či očkovaní, si pobyt náramně užili, vždyť jsme všichni byli více než rok v domácím vězení!

Tématem druhého z nich byla ekologie. Zažili jsme dvoudenní puták z Kvildy přes Antýgl do Práší, po lese sbírali odpadky. Stopovačku a noční hru připravili pro děti naši dorostenci. Při bohoslužbách jsme uslyšeli zprávu o stvoření a na dobrou noc četli příběh Školy Malého stromu. K zamyšlení bylo zhlédnutí nového filmu Davida Attenborougha z roku 2020 Život na naší planetě, který ukazuje v nesmlouvavé fakticitě problém extrémního plundrování planety nenasytnou lidskou civilizací. Autor v něm vyslovuje starou biblickou pravdu o osudové provázanosti člověka a přírody, na kterou vědeckotechnická revoluce zapoměla, ale pokud se na ni lidstvo rozpomene, může s využitím technologií odvrátit zkázu světa, která není strašákem ekoteroristů, nýbrž smutnou realitou. Děkujeme všem zúčastněným za pomoc při organizaci letošních setkání rodin a církevní veřejnosti vřele doporučujeme pobyt na krásném místě Šumavy v diecézním středisku, které po opravě dostalo s novým provozovatelem i nové jméno: www.belvederskachalupa.cz.

Tomáš Procházka

Bohumil Ždichynec MALOVÁNÍ DUŠE

DĚŠŤ U OTAVY

Řeka rytmicky vlní se v bocích
s hladinou zčeřenou rty nenasytých ryb,
na její břeh se sklání vůně kvetoucích lip.
V dávné ozvěně plují písně vorařů,
jako hymnus nezkrotného času.
Splín vzpomínky dopadá na oblohu,
zní melodické stakáto vodních mlýnů.
- Má vůbec cenu někam dál jít?

Na tomto obraze život není kýč,
jen ten obraz přiblížit očím blíž.
Zahřmělo v mém neklidném srdci
a z torza vzpomínky zbyl bílý kůň,
tryskem předběhl náměsíčný sen.
Řeka si v líně protahuje vlnadné údy,
krásná jak žena na soutoku dní.
V dálce pramička dětství nesená ve vlnách
prchavě krásy věčnosti.

Olga Nytrová SILOKŘIVKY NA HLADINĚ

PAŘÍŽ

Co jsi to Paříži se mnou udělala
srpnový deštěk opláchl nábřeží Seiny
žluté listí roznáší vítr předčasné
Přísné schody z nábřeží
mají tančící zábradlí
V secesní kavárně u Eiffelovy věže
cappuccino zavonělo skořicí a vanilkou
sloky básníků tančí po obloze
Větrná Paříži vymetáš všechny
Kouty nitra
vše co se ve mně zastavilo
je náhle v pohybu.

SKLENKA VÍNA

Vino Cremisan nemůžeme pít jinde
než v Betlémě
Zdejší slunce mu dalo pečť
chuťové buňky si hrají všemi odlesky
a oči vnímají Pánovu žehnající ruku
na úpatí osudu

Posvátné baobaby: Příbytky božstev a objekty kultického uctívání

Baobaby jsou fascinující stromy, které se právem mohou považovat za pamětníky nejstarších afrických (i dalších) náboženství a kultur, vždyť nejstarší z nich přežívají více než 2 000 let a jsou často uctívány jako příbytek božstva nebo ducha, případně jsou jim připisovány magické účinky, jako je tomu na Madagaskaru u tzv. milujících se baobabů. V západoafrickém vodunu existuje božstvo – vodun – které přímo sídlí v konkrétních (vždy tvarem, velikostí či stářím) výjimečných baobabech.

Kult uctívání stromů není africkým unikem a zdaleka se neomezoval jen na baobaby; existoval v jisté míře patrně po celém světě. V některých náboženských proudech bylo (a stále je) věřeno, že duše zemřelých lidí se po smrti stěhují právě do stromů, jinde se stromy sází přímo nad pohřbeného nebožtíka. Posvátné stromy mají také adekvátní ozvěnu v nejstarší náboženské literatuře. Za všechny zmíním Epos o Gilgamešovi, kde je démon Chuvava spojený s cedry, a vzpomenu také známou biblickou dolinu Posvátného stromu (1 Sam 17,2), kde se utkal David s Goliášem. Bible koneckonců začíná dramatem pod stromem poznání dobrého a zlého (Gn 3), vrcholí představením Nebeského Jeruzaléma, uprostřed jehož náměstí je strom života (Zj 22,2), a je vycentrována utrpením na dřevě, které svou děsivou rovinu úzkosti vtisklo do prastarých olivovníků v Getsemanech, kam dodnes proudí poutníci z celého světa dotknout se těchto posvátných pamětníků. A nejen tam: poutníci z celého světa míří také např. k posvátnému stromu bódhi v indické Bódhgaji a dalo by se dlouze pokračovat. Nyní ale cílím na posvátné africké baobaby.

Baobab (Adansonia) je listnatý opa-

řavý strom z čeledi slézovitých; vyskytuje se v některých oblastech Afriky, v nemnoha oblastech Arábie a Austrálie a samostatně je třeba zdůraznit Madagaskar, neboť z celkově devíti druhů baobabů je šest druhů původně z Madagaskaru a jeden druh se na ostrov dostal z kontinentální Afriky (nehovořím o záměrně pěstovaných baobabech v dalších částech světa). V Zimbabwe byl radiokarbonovou metodou datování označen nejstarší známý baobab, který v době svého vegetativního konce v roce 2011 pamtával přibližně 2 450 let. Baobaby jsou vysoké až 30 metrů a jejich průměr u statných jedinců převyšuje 10 metrů; nejstatnější nestoři mají obvykle obvod kolem třiceti metrů, přičemž nejsilnější známý baobab měl obvod neuvěřitelných 47 metrů, než se v kmeni rozdělil na dva solitéry.

Mnohé africké kultury chovají ke vzrostlým baobabům – respektive k božstvům či duchům nebo duším, které je obývají – kultickou úctu a starý živý baobab označený za posvátný nesmí být pokácen. Na Madagaskaru je znám tradiční kult, jehož zasvěcenci provozují své obřady u statných starých baobabů nebo přímo v jejich kmenech. Duté kmene obřích prastarých baobabů bývají využívány jako obřadní prostor, kam by neměl vstupovat nikdo jiný než zasvěcenec. Navštívil jsem nejen na Madagaskaru několik takových stromů; kolem se vždy nacházely kultické sošky, zvláště – často nepostřehnutelné – symboly zavěšené na větvích a někdy také symbol varující procházejícího, aby neznesvětil kulticky významné místo. Pro jistý středomalagašský kult je baobab posvátný podobně významně jako kráva pro indické hinduisty. Cestovatel musí dávat velký pozor,

aby nezpůsobil kulturně-náboženský přešlap – nevědomé odskočení si k takovému posvátnému baobabu mohlo v minulosti stát cestovatele život, dnes ho to může stát fyzické napadení, velké nepříjemnosti a vyhánění z oblasti. Nezasvěcený člověk často nemá nejmenší šanci poznat, že jde o posvátný baobab; kultické předměty jsou někdy nevýrazným svazkem klacíků nebo jiným, pro neznalého člověka nezaznamatelným předmětem.

Zcela zvláštní úctu přiznávají lidé na Madagaskaru tzv. milujícím se baobabům, což jsou dva u sebe rostoucí baobaby vzájemně se obrůstající; takové baobaby tam lidé nepokácejí ani mladé, dokonce ani tehdy, když by stály v cestě stavbě nebo jinému projektu. Milující se baobaby mají vždy přednost, věří se v jejich magické účinky, jsou posvátné. Lidé k nim chodí, aby do svých životů přivolali štěstí a lásku. Zaznamenal jsem také tradici, podle které milující se baobaby přinášejí zájemcům plodnost. U milujících se baobabů tak může cestovatel nalézt nejružnější dary, obětní pokrmy, alkohol nebo také peníze (což uprostřed lesa působí pro našince zvláště, představte si statný smrk uprostřed našeho lesa obsypaný bankovkami a lahveňmi alkoholu).

V západoafrickém vodunu existují božstva přebývající ve stromech, která jsou nazývána atime-vodun. Baobab, který je příbytkem božstva, je určován výhradně věštcí či jinými kompetentními zasvěcenci, často na základě předcházejícího upozornění lidí, kteří vyzorovali jeho jedinečnost, zvláštní sílu, ochrannou moc atd. V Beninu je baobab chápán jako sídlo božstva, které varuje člověka před nadcházející hrozbou. V dalších oblastech Afriky lze zaznamenat věštění u posvátných baobabů nebo výrobu ochranných sošek či magických fetišů ze dřeva posvátného baobabu.

Ondřej Havelka

Z kazatelského plánu

10. neděle po svatém Duchu

Dobrořečit budu Hospodinu v každém čase, z úst mi bude znít vždy jeho chvála. O Hospodinu mluv s chloubou, moje duše, ať to slyší pokorní a radují se.
(Žalm 34,2-3)

První čtení: Exodus 16,2-4.9-15

Tužby pro dobu po Duchu svatém (III):

2. Abychom našim bližním skutkem, slovem i modlitbou pomáhali, modleme se k Hospodinu.
3. Abychom obavám nepodléhali a s nadějí k budoucnosti hleděli, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem

Panovníku Hospodine, ve své lásce nám předkládáš dobré dary, my si je s díky rozdělujeme a jsme jimi nasyceni. Naplň nás a všechny potřebné pravým životem, který přichází jedině od tebe! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Efezským 4,1-7.11-16

Evangelium: Jan 6,26-35

Verš k obětování: Žalm 70,5

Verš k požehnání: Matouš 4,4

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, dal jsi nám podíl na tajemství těla a krve Kristovy. Dej, ať všichni, kdo okusili chléb života a kalich spásy, žijí s tebou navěky! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 122, 12, 283, 285, 177

Nad Písmem

Vezměte a jezte...

Jan 6,26-35

Chtěl bych dnes vyprávět příběh obyčejného člověka. Můžeme mu říkat Adam nebo Eva. Tahle osoba má manželku či manžela, má děti a má svůj svět, ve kterém žije. Pracuje hlavou, rukama a také duší, přeměňuje svoji životní sílu v práci a její hodnotu mu vyplácí v penězích. Stará se, aby si vydělala pro sebe a pro ty, za které je zodpovědná. Koupí si byt, dovolenou a chléb.

Když je chléb na stole k večeři, může říct: V tomto chlebu je celé mé dílo, má síla pro vás. Tenhle chléb, to jsem já. Tohle je moje tělo. Práce a úsilí, láska a péče se proměňují v chléb, stávají se v něm viditelnými. Každá matka, která vaří, každý muž u plotny by to mohl říct stejně, když se na stůl dává jídlo pro hosty. „Podívej, to jsem já – pro tebe.“

Ježíš říká: „Já jsem chléb života“ (J 6,35) a chléb tím získává svátostný charakter. Náš příběh je o pochopení tohoto skoku: od chleba, který mohou cítit a kterého

se mohou dotknout, ke svátostnému chlebu při večeři Páně. „Já jsem chléb“, říká Ježíš, „hle, toto je mé tělo“. To je on s celou svou existencí a láskou, Boží Syn Ježíš, který se dává cele nám lidem. V chlebu, který přichází na stůl, může náš Adam říci: „To jsem já. Každý den práce, každý rok úsilí mě stojí rok mého těla. Tak tu jsem pro druhé.“ A tady už se nabízí Ježíšova slova z Janova evangelia (12,24): „Jestliže pšeničné zrno nezapadne do země a neodumře, nepřináší žádný užitek.“

Ježíš říká: „Vezměte a jezte“ – Kdo z něj jí, má věčný život. Když Jan mluví o věčném životě, nikdy tím nemyslí ten následný, ale vždy náš současný život. Mám věčný život uprostřed tohoto života. Už je tady. Nepotřebuji být stále

dokonalejší, ve svém úsilí a ve svých úspěších. Jistě mohou být hrdý a vděčný, když se má práce stane chlebem, ale nemusím a ani nemohu sám vytvořit svůj život. Nemusím se sám porodit, nemusím se znovu vybudovat. Můj život nevytvářejí moje projekty. Už je tady. A je to milost.

Ježíš ve svém kázání na hoře popisuje vlastnosti dobrého života: milosrdný, toužící po spravedlnosti, mírný, pokojný, nenásilný.

Duch doby dnes žije v iluzi, že musíme žít tak, že překonáme sami sebe. Kdo se snaží, žije v stále nových zážitcích. Ale neprožívá je a jenom spěchá kolem. To je nevíra. Víra tu znamená: V Ježíši Kristu se vtělil život, který trvá. O víru mohou jen prosit. Ať mě přitahuje vůně chleba.

Rudolf Göbel

Hospodine, náš Bože, nepřestaneme ti děkovat za obět' Ježíše Krista, našeho Pána. Prosíme, veď nás svým Duchem, abychom zůstali věrní na cestě jeho následování. Amen.

Kalendář Blahoslav 2022

Na stránkách kalendáře Blahoslav, který oslavuje v roce 2022 sté výročí svého vydávání, se opět potkáte s řadou zajímavých textů rozmanitých žánrů. Jako jedno z nosných témat bylo zvoleno téma odpuštění, které nám zejména leželo na srdci, a víme, že i řada čtenářů tuto hodnotu považuje ve svém životě za klíčovou. Kromě zmíněného tématu zúčastnění autoři poskytli příspěvky, z nichž vyzařuje naděje, hodnota v dnešní době obzvláště potřebná. Stabilní hodnoty rámce církevně historického pro kalendář 2022 poskytli opět naši akademici ve svých brilantních článkách. Nechybí ani svědectví teologů i laiků o životě naší církve a společnosti, a to formou vzpomínek, rozhovorů, vyprávění, esejí, fejetonů a povídek vážných, romantických i humorně laděných. Předkládané příběhy dojmou či pobaví, připomenou vlastní dětství, mládí i různé zlomové životní etapy. Každý měsíc uvozuji ukázky z hluboce křesťanských básní českých klasiků, jako jsou J. Deml, O. Březina, V. Vokolek, J. Durych, I. Slavík, J. Palivec a další, které se vztahují k biblickým perikopám. Naději a lásku nám daruje poezie básníků a básníků z naší církve i z řad členů a sympatizantů Dialogu na cestě. Věříme, že při čtení kalendáře Blahoslav 2022 získáte mnohé originální podněty k zamyšlení nad smyslem víry, nad cestou naší církve. A také naleznete inspiraci pro hlubší sebereflexi, hodnocení své vlastní životní pouti a porovnání své zkušenosti lidí víry s prožitky dalších praktikujících křesťanů.

Olga Nytrvá a Václav Strachota

Ekologické motivy v Liturgii podle Karla Farského

Dokončení ze str. 1

a touha po nastolení harmonie a pokoje ve stvoření, jak o tom pojednává Robert Murray v knize Teologie stvoření (Reflexe o ekologii). Podle Karla Farského se má člověk, porušující řád života, navrátit k Bohu, sjednotit se s ním a podílet se jako aktivní spolupůvodce a jeho spolupracovník svojí prací a aktivitou na záměrech a dobrém díle Boha Stvořitele.

Důležitá souvislost Farského Liturgie s ekologickou tematikou v návaznosti na křesťanskou tradici je již v samotném slavení svátosti večeře Páně. Neboť večeře Páně je vázána na chléb a víno, které jsou darem Božího stvoření i výsledkem lidské práce. Jsou „ušlechtilé dary země a naše dílo“. Boží stvořitelství dílo v přírodě předchází naši lidskou činnost a práci. V modlitbě Farského Liturgie z roku 1924 je před zpřítomněním vyslovován dík za to, že nás Bůh „každodenně živí“. Zde může být viděna souvislost s židovským žehnáním a modlitbami při jídle s děkováním za Hospodinovu starostlivost o své stvoření. V jedné z takových modliteb zaznívá: „*On živi vše, stará se o vše, všemu prokazuje dobro a připravuje stravu pro všechna svá stvoření, která stvořil*“ (srov. Ž 136,25; Ž 145,15).

V darech chleba a vína užívaných při svátosti večeře Páně je symbolicky zahrnut vesmír a příroda. Chléb a víno v kalichu nám připomínají naši závislost na Bohu, projevující se v naší potřebě každodenního jídla a pití. Chléb a nápoj jsou současně vybitím k rozdělení se a sdílení se s druhými (1 K 10,17; L 22,17). Ve Farského Liturgii z roku 1924 v přímluvných modlitbách, vztahujících se ke svátosti večeře Páně, jsou proto zahrnuti ti, kteří trpí hladem a bídou, a je zde obsažen závazek k ochotě rozdělit se s potřebnými.

V obzoru našich liturgických modliteb a přímluv je „celé stvoření“. Předkládáme Bohu své přímluvy za církev Kristovu, za všechny lidi, za náš svět, ale také za „celé stvoření“. Výrazem „stvoření“ nejsou míněni jen lidé, ale i zvířata, rostliny a celé životní prostředí. V Liturgii podle Karla Farského, v modlitbě zařazené před modlitbu Otče náš, zaznívá zřetelně ohlas 8. kapitoly listu Římanům apoštola Pavla. Tento biblický oddíl je široce pojatým

výhledem křesťanské naděje. Takový výhled se vztahuje k celému stvoření či tvorstvu, které prochází ve své křehkosti a smrtelnosti nářkem a utrpením, ale bude na něm zjevena Boží sláva. „Posiluj v nás víru ve tvá zaslíbení a obnovuj naději, že všechno stvoření bude vysvobozeno z otroctví hříchu a zániku ke svobodě a slávě tvých dětí“. V utrpení a bolestech přírody je přítomen Bůh, jak to vyslovuje Jürgen Moltmann v knize Bůh ve stvoření. Duch svatý, který je dán křesťanům (Ř 8,23), vede k solidaritě a hlubokému soucitu s celým stvořením. Tato modlitba s ohlasem 8. kapitoly Pavlova listu Římanům je vyjádřením eschatologického výhledu víry a nadějeplné touhy po svobodě a životě obnoveného celého stvoření v Božím království slávy.

Podíváme-li se do dalších bohoslužebných knih naší církve, tak nacházíme ekologické či přírodní motivy i tam. V přímluvných modlitbách v tzv. Malém misálu z roku 1992 se s nimi setkáváme v průběhu celého církevního roku. Jsou zde například prosby: „Žehnej zemi, kterou jsi stvořil, aby poskytovala všemu lidstvu obživu. Dej, ať svůj chléb dobýváme poctivě a aby nás dostatek či hojnost nečinily lhotejnými k potřebám a starostem druhých“. Modlitby za dary přírody jsou propojeny s prosbami o sociální spravedlnost a se zajištěním obživy pro všechny lidi. Nacházíme zde i prosby o ochranu před ničivými živly, které mění krajinu k nepoznání a činí ze země místo utrpení a bolesti. „Bože, chraň zemi před rozpoutanými živly, před boulemi, požáry, záplavami a zemětřesením, před hladomory a epidemiemi, před zhoubným zářením a před pustošením přírody.“

Zvláštní příležitostí, kdy si uvědomujeme veliké a nesamozřejmé Boží obdarování skrze přírodu, je slavnost poděkování za úrodu (Gn 8,22; Sk 14,17). S poděkováním za sklizeň se setkáváme v mnoha náboženstvích. Poděkování za úrodu jako zvláštní nedělní slavnost se vyskytuje v liturgickém kalendáři naší církve a má v něm své stálé místo. Každá bohoslužba je však spojena s poděkováním za Boží stvoření a za údiv budící dary přírody, které si máme vážit a společně o ni pečovat.

Tomáš Butta

Proč už nemáš takovou lásku?

Dokončení ze str. 1

a v jiném hledá už jen potvrzení svého vlastního já“. Určitě to neplatí o každém člověku, ale sklon využívat druhých lidí k potvrzování vlastních stanovisek bohužel známe i z církve. Jako je společnost rozdělená do názorových bublin, v nichž se vytyčily hranice, za něž se nesmí jít, tak je rozdělená i církev. Leckdy se spokojíme se svými předsudky o druhých, než abychom s nimi vedli dialog, naslouchali jim a nahlédli v jejich postojích kus pravdy, který nám samotným chybí – a protože nám chybí, nejsme celiství (a stav, kdy nejsme celiství, se v Bibli nazývá takto: „zůstávat v hříchu“). Neboť celistvost je dar, jímž mě může obdarovat pouze někdo jiný než já! Bůh, zjevující svou tvář v Kristu, je radikálně jiný, odlišný od lidských představ o náboženství založeném na systému odměn a trestů, na metafyzickém účetnictví ve stylu „má dáti - dáti“. Být Kristovými učedníky a učednicemi znamená zamilovat se do Boží jinakosti, která si nás proměňuje, takže dokážeme přijímat i jinakost svých bližních a vidět v nich milované Boží děti, s nimiž se přes mnohé rozdíly vztahujeme k jedné Lásce – což nás zavazuje, abychom si k sobě hledali a nalézali cestu na té společně sdílené Cestě, která je zároveň pravdou a životem: a my ji oslovujeme jménem Ježíš.

Jako prioritní vnímám právě oblast osobních vztahů. Obnova církve bude na prvním místě obnovou vzájemných vztahů, do nichž vpustíme lásku ukřižovaného Boha. Nemusíme už spalovat většinu naší energie na věčné přehrabování se v sobě! Můžeme se svobodně otevřít Jinému, a díky němu přeměrovat energii ven ze sebe, k dobrému dílu, které nás samotné přesahuje. Ano, je to nebezpečné, neboť se vydáváme na neznámou

půdu, mimo dosavadní jistoty. Některých se prostě budeme muset vzdát, zmenšit se ve své potřebě mít vše pod kontrolou a všemu rozumět podle předem daných schémat. Cesta umenšení je způsobem, jak následovat Krista, který se zmenšil a vyprázdnil až k smrti na kříži. Protože si nás zamiloval, daroval se nám celý a stále se nám dává při každé bohoslužbě, při níž se sejdou dva nebo tři v jeho jménu. Věřím, že na Cestě se proměňujeme v malou, ale dynamickou církev, v níž malíčkí slouží malíčkým, kde neseme břemena jedni druhých, a tak plníme zákon Kristův. Naopak vůbec nevěřím, že zákon Kristův naplníme tím, že se v církvi zaměříme na velký byznys ve snaze zakonzervovat aspoň současný stav věcí, když už nelze vzkřísit stav minulý.

Prosím, buďme vnímaví k vanutí Ducha a navraťme se k lásce, která je s námi od počátku a zůstává nám „oporou věrnosti vůči tomu, co přichází z budoucna“ (Byung-Chul Han, Vyhořelá společnost). Víme přece, že budoucnost patří Bohu, jehož království je blízko! Vyprose si dary vnímavosti, bdělosti a pokoje srdce nádhernými slovy Jana Husa z jeho listů z Kostnice: „Milosrdný Bůh - který svým dětem dává ryzí pokoj zde i po smrti a který nám vzbudil z mrtvých velikého Pastýře, jehož prolitá krev je věčným svědectvím naší spásy - on sám kéž vás uzpůsobí ke všemu dobrému, abyste ve svornosti a bez roztržek plnili jeho vůli, abyste pokojně a ctnostně došli věčného pokoje skrze našeho Pána Ježíše Krista, jenž je věčný Bůh a pravý člověk narozený z Panny Marie. Jemu náleží chvála nyní i navěky se všemi vyvolenými, s nimiž, vytrváme-li v pravdě, budeme přebývat v nebeské radosti. Amen.“

Lukáš Bujna

„Ne vy jste vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás, abyste šli a nesli ovoce a vaše ovoce aby zůstalo“

Tento verš z 15. kapitoly Janova evangelia si vybrala sestra Šárka Juřinová jako motto na pozvánku při příležitosti svátosti kněžského svěcení, jež přijala v sobotu 3. července 2021 v Husově sboru ve Vratimově z rukou bratra biskupa a spolusvětitelů, vprostřed členů náboženské obce, kolegů ve službě, rodiny i přátel, kteří se všichni z tohoto vzácného okamžiku radovali a provázeli jej svými modlitbami.

Právě na výše citovaný verš navázal v průběhu obřadu ve svém kázání bratr biskup Tomáš Chytil, když hovořil o různých aspektech duchoven- ské služby v dnešní době slovy kritickými i povzbudivými.

Sestra Šárka působila v naší církvi do této chvíle jako kazatelka a během 19ti let své služby už se může radovat i z onoho „ovoce“, třeba z bývalých účastníků jejích dětských táborů, kteří se teď vrací do církve i s vlastními rodinami. Věříme, že jako farářka ještě více rozšíří pole své působnosti, a moc jí všichni přejeme, aby vyzbrojena milostí Ducha svatého nacházela vždy dostatek síly a inspirace v Tom, který ji pro tuto službu vyvolil...

Prosíme i všechny ostatní členy církve o přímluvné modlitby za hojnost Božího požehnání pro novou sestru farářku. Gabriela Bjolková

Zprávy

Pout' pro pravdu s MJH 2021

Na Husův svátek, v úterý 6. 7. 2021, jsme vyšli z Husova sboru v Broumově na již desátou husovskou pout'.

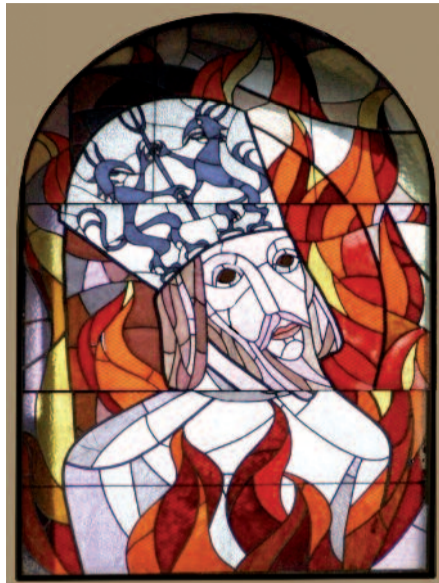
Pro sedm zastavení v broumovské krajině jsme tentokrát zvolili výňatky z kostnických Husových dopisů. Mistr si jistě nedělal iluze ohledně svého bezpečí, když se vydal na vrcholné církevní shromáždění do Kostnice. Ovšem jeho dopisy z místa, kde se v letech 1414-1418 koncil sešel a kde měl učinit pořádek v církevních nepořádcích, syrově ukazují průběh posledních Husových měsíců a stopy jeho životního zápasu. Hus se tu těžce zklamal v představě akademika, že mu bude poskytnuta možnost diskuse, argumentace a obhajoby. Jeho případ byl v určitý čas dokonce použit jako důvod pokračování váznoucího koncilního jednání.

U nás v Čechách si tento koncil zpravidla spojujeme právě s Husovým a Jeronýmovým procesem, který skončil upálením obou, a víceméně přehlízíme závažnější důvody tohoto sejití. Římský král Zikmund Lucemburský jej svolal k ukončení rozporu v základu autority církve (trojpapežství), sněm také mínil ustavit vztah mezi papežem a koncilem ve prospěch concilu. Měly být řešeny i znepokojující otázky svátostí (vznesené před desetiletími anglickým filosofem a teologem Johnem Wickleffem). Hus byl mj. obviněn právě z viklefismu. Z jeho listů se dozvíme o ochotě dát se přesvědčit a odvolat řadu tvrzení (z jeho spisů vytržených a pokroucených žalobníky) za podmínky, pokud bude přesvědčen svými oponenty na základě Písma svatého. Metodou jeho žalobců však nebyla diskuse ani logika argumentů. Z toho důvodu známe a připomínáme si Husův zápas o pravdu, a to zdaleka ne jeho subjektivní. Šlo mu o pravdu plynoucí ze vztahu s Bohem, opřenou o studium Bible a církevních autorit. Šlo mu také o důsledky, které by vyvolala změna jeho postoje. To všechno navzdory krutým podmínkám, jimž byl vydán při věznění, navzdory nemocem a bolestem i nemožnosti opít se o potřebnou literaturu. Hořký konec Husův známe.

Ač se to někomu nezdá, vztah k pravdě je třeskuté téma současnosti. Informace formuje – na to poukazuje už sám jazyk. Přemíra informací zavaluje, znecitlivuje. Mezi nimi se velmi snadno ztratí polopravdy, pololži i lži naprosté (dezinformace), což rozostřuje a znehodnocuje obraz světa. Zdaleka tedy nejde o věc dávno minulou. Dnešní filosofové, psychologové i lékaři poukazují na to, že pravda a zdraví jsou v přímé souvislosti. Také toto téma se při husovských poutích probírá. Zápas o pravdu v současnosti, naše vlastní postoje, vztah k Bohu... to vše v rytmu kroků poutníků procházejících krásnou broumovskou krajinou.

Ve dnech následujících po pouti se ještě s některými účastníky a dalšími zájemci setkáváme dál. V klášterním parku se povzbuzujeme při ranních duchovních rozvíčkách. Tak vstupujeme do prázdninového času jako do příležitosti nastavit se vnitřně slunci pravdy, které tolik potřebujeme.

Jana Wienerová, (fotografie Petr Fulka)

Již desátá Pout' pro pravdu s Mistrem Janem

Duchovní obnova v NO CČSH Tábor

Na začátku července 2021 jsme se sešli při ekumenické bohoslužbě za Mistra Jana Husa, jak je tu léta zvykem, na Kozím Hrádku. Poté jsme zahájili týdenní duchovní obnovu s malíčkou Magdalenou Kolářovou, jejíž vernisáž obrazů proběhla u nás ve Sboru Božích bojovníků v Táboře na Noci kostelů, kde také vznikl nápad společného letního týdne. Bylo to velmi krásné a inspirující, jak lze vyčíst i z fotografie níže, a myslím, že jsme se u nás nesešli naposled :-). Požehnaný letní čas, nyní z letního tábora rodin s dětmi v Železné Rudě, vám všichni máváme.

Kamila Magdalena Lukasová, NO Tábor

Z ekumeny

Nabídka duchovenské péče v německé armádě se rozšiřuje

V roce 2019 schválila německá vláda návrh Ustřední rady Židů na obnovení náboženského poradenství pro osoby židovské víry sloužící v ozbrojených silách. To bylo zrušeno poté, co se v roce 1933 ujal v Německu moci Adolf Hitler a postupně vyloučil Židy ze všech sfér veřejného života. Po téměř sto letech byla tato náboženská služba obnovena. Německá ministryně obrany Annegret Kramp-Karrenbauerová v roce 2019 uvedla, že chce dát tímto způsobem najevo, že je židovský náboženský život v Německu naprosto samozřejmý, a to navzdory tomu, že se německé ozbrojené síly v uplynulých letech opakovaně dostaly pod palbu kritiky kvůli podezření, že někteří členové otevřeně sympatizují s krajní pravici.

V roce 2018 nařídila tehdejší ministryně obrany Ursula von der Leyenová armádě očistit se od veškerých vazeb na válečný Wehrmacht poté, co se dozvěděla, že v jedné z kasáren byly otevřeně vystaveny ocelové přilby a memorabilia armády nacistické éry. Po sérii skandálů ohledně krajně pravicových sítí v policii a armádě Kramp-Karrenbauerová slíbila, že podnikne rozhodné kroky proti případům radikalismu v bezpečnostních silách. Německá vojenská kontrarozvědka uvedla, že bylo v loňském roce pro podezření z pravicového extremismu vyšetřováno asi 600 vojáků Bundeswehru. Jako první byl v pondělí 21. června 2021 do funkce slavnostně uveden dvaadvacetiletý rabin maďarského původu Zsolt Balla, který žije v Německu od roku 2002. Rabinem se stal v roce 2009. V současnosti působí v synagoze v Lipsku, kde také proběhla jeho instalace do nové funkce. Jeho úkolem bude zajistit, aby Židé mohli v německé armádě sloužit v souladu se svými náboženskými pravidly, a bude jim poskytovat duchovní oporu a poradenství. Kromě toho bude také působit preventivně proti předsudkům a nesnášenlivosti osvětou mezi nežidovskými vojáky, které by měl vzdělávat ve věcech židovských tradic a svátků. Současně chce ale stále sloužit jako vrchní rabin Saska a sloužit ve své domovské synagoze v Lipsku. Postupem času by se k němu měli připojit ve vojenské duchovenské službě další kolegové.

Do letošního roku sloužili v armádě pouze katolíci a luteránští duchovní. Dalším krokem v zajišťování náboženských potřeb německých vojáků má být v dohledné době také zavedení funkce vojenského imáma. Muslimů slouží aktuálně v Bundeswehru podle odhadů dokonce až tři tisíce, ale rozhovory o vhodných imámech a podmínkách pro tuto duchovenskou službu zatím vážnou, protože muslimové nemají v Německu žádnou zastřešující organizaci, která by tato jednání mohla vést.

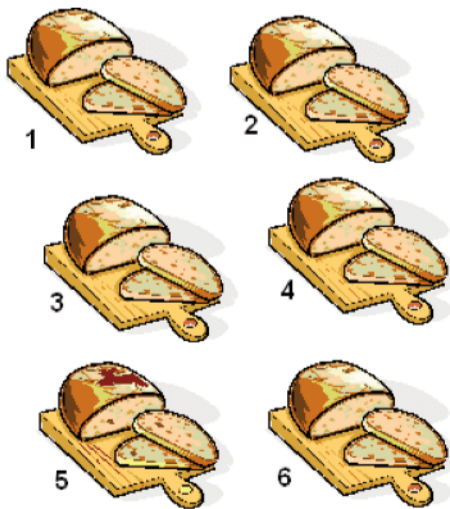
Jitka Schlichtová, info.dingir.cz

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Chléb života

Jedině chléb života je ten správný. Od ostatního „chleba“ se liší. Také na našem obrázku se jeden chléb liší od ostatních pěti. Poznáte, který to je?

(Řešení z minulého čísla:
Jana Krajčířiková

Znamení.)

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wucherlova 5, 160 00 Praha 6

Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Břeňová, redaktoři: Mgr. Josefina Hudcová, Mgr. Ervin Kukuczka, grafik Milan Udržal; tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna. Distribuce: ADLEX, spol. s r.o. Xaveriova 1888/45, Praha 5 150 00

Předplatné: Mgr. Dagmar Pišová, tel.: 220 398 117, e-mail: prodejna.blahoslav@ccsh.cz. Reklamacce: tel. 220 398 117

